

Strateški program znanstvenih istraživanja za razdoblje **2025. – 2027.**

Zagreb, 2025.

Sadržaj

Sažetak	3
Summary	4
1. Uvod	5
2. Okvir za donošenje Strateškog programa znanstvenih istraživanja	5
2.1. Očekivane promjene u okruženju	6
3. Znanstvena istraživanja u razdoblju od 2025. do 2027. godine	7
3.1. Znanstvenoistraživački projekti	9
3.2. Ostale aktivnosti	12
4. Strateški ciljevi, pokazatelji uspješnosti i očekivani ishodi	13
4.1. Mjere za ostvarivanje strateških ciljeva	20

Sažetak

Strateški program znanstvenih istraživanja za razdoblje 2025. – 2027. Ekonomskog instituta, Zagreb donosi se s ciljem unaprjeđenja znanstvene izvrsnosti, jačanja međunarodne konkurentnosti te povećanja društvene relevantnosti istraživačkog rada Ekonomskog instituta, Zagreb (dalje u tekstu: EIŽ). Program se razvija u kontekstu rastuće internacionalizacije znanosti, složenijeg institucionalnog okvira, virtualizacije rada i promjena u dominantnim temama ekonomske analize, poput kvalitete života, održivosti, klimatskih promjena, digitalne transformacije i starenja stanovništva.

Znanstvena djelatnost u razdoblju 2025. – 2027. ponajprije se temelji na provedbi Programskog ugovora koji je EIŽ potpisao s Ministarstvom znanosti i obrazovanja za razdoblje od četiri godine, od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2027. Programski ugovor uključuje prijavu i realizaciju znanstvenoistraživačkih projekata, internacionalizaciju istraživanja, jačanje društvenog angažmana i popularizaciju znanosti. Ključni znanstvenoistraživački projekti obuhvaćaju teme makroekonomske konvergencije hrvatskog gospodarstva, tehnoloških sposobnosti sektora, tržišta rada i blagostanja u uvjetima starenja stanovništva te teme lokalnog i regionalnog razvoja. Poseban naglasak stavljen je i na međunarodne projekte u okviru programa Obzor Europa te na istraživanja primjene umjetne inteligencije u javnoj upravi.

Strateški program znanstvenih istraživanja za razdoblje 2025. – 2027. definira dva temeljna cilja: (1) podizanje znanstvene izvrsnosti i (2) jačanje društvene odgovornosti. Oni se ostvaruju kroz povećanje broja kvalitetnih znanstvenih radova, jačanje međunarodne suradnje, unaprjeđenje istraživačke infrastrukture, poticanje otvorene znanosti te intenzivnu popularizaciju znanstvenih rezultata.

Predviđene mjere uključuju sustav nagrađivanja znanstvene izvrsnosti, potporu objavljivanju u visokorangiranim časopisima i časopisima u otvorenom pristupu, jačanje istraživačkih kapaciteta i karijera, organizaciju konferencija i seminara te razvoj novih kanala diseminacije znanja. Time EIŽ nastoji pridonijeti razvoju znanosti, kvalitetnijem oblikovanju javnih politika i širem društvenom razvoju Republike Hrvatske.

Summary

The Strategic Program of Scientific Research for the 2025–2027 Period of the Institute of Economics, Zagreb (hereinafter: EIZ) is adopted with the objective of strengthening scientific excellence, enhancing international competitiveness, and increasing the societal relevance and policy impact of EIZ's research activities. The Program is developed within the context of key structural trends shaping contemporary research and policy environments, including the growing internationalization of science, an increasingly complex institutional and governance framework, the digitalization and virtualization of work processes, and shifts in the focus of economic analysis towards issues such as quality of life, sustainability, climate change, digital transformation, and population ageing.

Scientific activities in the 2025–2027 period are primarily implemented through the Program Agreement concluded between EIZ and the Ministry of Science and Education for the four-year period from January 1, 2024 to December 31, 2027. The Program Agreement provides the framework for preparing and implementing competitive scientific research projects, internationalizing research outputs, strengthening societal engagement, and promoting and disseminating science. The core research projects address policy-relevant topics, including the macroeconomic convergence of the Croatian economy, sectoral technological capabilities, labor market dynamics and social well-being in the context of population ageing, as well as challenges of local and regional development. Emphasis is placed on participation in international research and innovation projects under the Horizon Europe framework program, as well as on research into the application of artificial intelligence in public administration.

The Strategic Program defines two overarching objectives: (1) strengthening scientific excellence and (2) reinforcing social responsibility and societal impact. These objectives are pursued through increasing the volume and quality of internationally visible scientific publications, strengthening international research cooperation, upgrading research infrastructure, promoting open science practices, and enhancing the visibility, accessibility, and uptake of research results.

The planned measures include performance-based incentives for scientific excellence, targeted support for publishing in high-impact and open-access journals, strengthening research capacities and career development pathways, organizing scientific conferences and policy-oriented events, and developing innovative channels for knowledge transfer and dissemination. Through these measures, EIZ aims to contribute to evidence-based policymaking, the advancement of the European Research Area, and the sustainable social and economic development of the Republic of Croatia.

1. Uvod

Strateški program znanstvenih istraživanja za razdoblje 2025. – 2027. Ekonomskog instituta, Zagreb oslanja se na misiju, viziju i vrijednosti postojećeg razvojnog dokumenta Instituta Strategija razvoja EIŽ-a za razdoblje 2025. – 2031. Vremenski se podudara s razdobljem provedbe Programskog ugovora.

Strateški program znanstvenih istraživanja za razdoblje 2025. – 2027. ističe područja i teme kojima će se istraživači baviti u navedenom razdoblju kako bi se ispunili strateški ciljevi znanstvenih istraživanja te kako bi se osigurala uspješna provedba Programskog ugovora. Dokument je stvaran sa željom da Ekonomski institut, Zagreb, kao znanstvena organizacija, na ispravan i pravodoban način ispuni svoju društvenu ulogu i doprinese pronalaženju rješenja za izazove, pridonese razvitku Hrvatske i gospodarstva za dobrobit svih građana Hrvatske.

Strateški program znanstvenih istraživanja za razdoblje 2025. – 2027. je na svojoj 16. sjednici usvojilo Znanstveno vijeće dana 19. prosinca 2025.

2. Okvir za donošenje Strateškog programa znanstvenih istraživanja

Članstvo Hrvatske u Europskoj uniji donijelo je promjene u institucionalnom okviru. Međunarodne aktivnosti postaju sve važnije, ponajprije u postizanju prepoznatljivosti EIŽ-a. Sudjelovanje u nekoliko znanstveno-kompetitivnih projekata u proteklom razdoblju u Okvirnom programu EU-a za istraživanje i inovacije za razdoblje 2014. – 2020. (Obzor 2020.), omogućilo je znanstvenicima EIŽ-a jačanje njihove međunarodne suradnje sa znanstvenicima iz vodećih europskih institucija iz pojedinih područja istraživanja EIŽ-a.

Što se tiče nacionalne razine, djelovanje EIŽ-a usklađeno je s najvažnijim dokumentima u ovom području. Riječ je o Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije i Zakonu o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti. EIŽ je u svom djelovanju u proteklom razdoblju prepoznao priliku u postizanju veće razine međunarodne kompetitivnosti sudjelovanjem na znanstveno-kompetitivnim projektima.

Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti nalaže EIŽ-u ostvarivanje znanstvenih programa od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku i suradnju sa sveučilištima radi uspostavljanja i očuvanja znanstvene infrastrukture značajne za

cjelokupni sustav znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja. Ekonomski institut, Zagreb usmjerio je u proteklom razdoblju svoje resurse u očuvanje i jačanje biblioteke. Zahvaljujući sredstvima iz Europskog fonda za regionalni razvoj, na Institutu je završen projekt obnove višenamjenske učionice unutar prostora biblioteke, čime je znanstvena infrastruktura EIZ-a olakšala diseminaciju znanja iz područja ekonomije.

Statut EIZ-a određuje njegovu osnovnu zadaću – znanstveno i razvojno istraživanje u polju ekonomije, na načelima utvrđenim Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti. Statutom je definirana sloboda i autonomija stvaralaštva istraživača kao i obveze pri obavljanju znanstvenog rada na Institutu. To su poštivanje načela etičnosti, zaštite ljudskih prava te zaštite osobne i opće sigurnosti na radu.

2.1. Očekivane promjene u okruženju

U ovom trenutku istraživači EIZ-a svjesni su važnosti sljedećih trendova u okruženju koji mogu imati utjecaj na njihovu uspješnost:

- 1) **Istraživanja Instituta postaju u sve većoj mjeri internacionalna.** Pod internacionalizacijom se u ovom kontekstu podrazumijeva činjenica da su teme istraživanja sve češće usporedne (mogu se istraživati i u drugoj zemlji na osnovi istog skupa varijabli), da baze podataka dolaze iz inozemstva, kao i da se pojavljuje značajan broj radova koji nastaju u koautorstvu s istraživačima iz inozemstva. Jačanje internacionalne dimenzije istraživanja zahtijeva kontinuirano unaprjeđenje izvrsnosti na EIZ-u. Unaprjeđenje izvrsnosti zahtijeva jačanje međunarodne suradnje istraživača Instituta s istraživačima diljem svijeta. Tako nešto zahtijeva i povećanje broja istraživača, pojedinaca koji imaju iskustvo rada na međunarodnim institucijama ili osoba na početku karijere koji bi trebali prihvaćati ovaj trend.
- 2) **Domaći institucionalni okvir u kojem djeluje EIZ postaje sve složeniji.** Broj različitih znanstvenih institucija u Hrvatskoj se povećava, pri čemu se usložnjava i odnos između Ministarstva i različitih agencija zaduženih za njihov rad s jedne strane i znanstvenih institucija s druge strane. Bez obzira na to što ima pomaka u radu Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih u posljednjih nekoliko godina na način da se u sve većoj mjeri nagrađuje izvrsnost, smatra se kako bi u budućnosti moglo doći do daljnje birokratizacije odnosa između MZOM-a, agencija i sindikata s jedne strane i znanstvenih institucija s druge strane. Ona je rezultat činjenice što će se rezultati istraživanja znanstvenih institucija kao što je EIZ sve teže probijati do potencijalnih korisnika u vlastitom okruženju.

- 3) **Prisutna je sveopća virtualizacija poslovanja i rada institucija i organizacija diljem svijeta, pa tako i u Hrvatskoj.** Ovaj trend ima za posljedicu da će se mijenjati teme istraživanja i uvoditi novi načini istraživanja unutar EIZ-a. Danas institucije i organizacije djeluju u virtualno-fizičkom okruženju unutar kojeg istraživači ove institucije moraju vrednovati društveno-ekonomske procese i aktivnosti. Virtualizacija poslovanja zahtijeva poznavanje osnova umjetne inteligencije (npr. funkcioniranja AI agenata) te stvaranje novih modela suradnje na istraživanjima i projektima, pri čemu će se kao partneri sve više pojavljivati poduzeća i institucije koje su u stanju stvarati i održavati baze podataka neophodne za budući rad istraživača EIZ-a.
- 4) **Mijenja se dominantni način ekonomske analize.** Kvaliteta života, rast blagostanja i briga o zdravlju, različiti aspekti analize institucija, analiza upotrebe različitih nacionalnih/lokalnih resursa i istraživačke teme kao što su stambena politika, zaštita okoliša, institucionalna ekonomija i ekonomika obrane postaju sve prisutnije teme unutar ekonomske analize.

3. Znanstvena istraživanja u razdoblju od 2025. do 2027. godine

Najveći dio znanstvenoistraživačkog rada u nadolazećem razdoblju ostvarivat će se provedbom izvedbene komponente Programskog ugovora koji je EIZ potpisao s MZO-om za razdoblje od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2027.

Izvedbena komponenta sastoji se od sljedećih izvedbenih aktivnosti:

- Prijava i realizacija kompetitivnih projekata
- Internacionalizacija rezultata znanstvenih i umjetničkih projekata i programa
- Provođenje programa kojima se jača društveni angažman javnog znanstvenog instituta u zajednici
- Popularizacija znanosti i umjetnosti.

U sklopu izvedbene aktivnosti prijave i realizacije kompetitivnih projekata ugovorena su četiri znanstvenoistraživačka projekta: Je li makroekonomska konvergencija Hrvatske održiva? (JMKHO); Odrednice jačanja tehnologijskih sposobnosti različitih sektora (OTS); Izazovi lokalnog i regionalnog razvoja u Hrvatskoj (REL12); Tržište rada i

društveno blagostanje u uvjetima starenja stanovništva (TRADSTAR). Pored ta četiri znanstvenoistraživačka projekta, trenutno se provodi znanstveno-kompetitivni projekt Policy Answers – Stvaranje politike I&R-a, provedba i podrška na zapadnom Balkanu koji je financiran u okviru programa Obzor Europa. Ovaj projekt završava 30. travnja 2026. godine. Potkraj 2025. godine ugovoren je i bilateralni istraživački projekt pod nazivom Usvajanje umjetne inteligencije u javnoj upravi s ciljem borbe protiv korupcije (AI-PACOR). Riječ je o znanstveno-kompetitivnom projektu ugovorenom s partnerima iz Slovenije, Fakultetom za javnu upravu Sveučilišta u Ljubljani, Hrvatskom zakladom za znanost (HRZZ) i Javnom agencijom za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS).

Pored navedenih znanstvenoistraživačkih projekata, u sklopu izvedbenih aktivnosti usmjerenih na popularizaciju znanosti odabrani su projekti *Sektorske analize* i aktivnosti održavanja radionica za studente. Publikacija *Sektorske analize* prati stanje i trendove te poslovne događaje odabranih gospodarskih sektora; godišnje se objavljuje devet izdanja, svako izdanje i na hrvatskom i engleskom jeziku. Osnovni cilj besplatnih radionica je upoznati studente s metodama znanstvenog istraživanja i nekim odabranim temama iz područja ekonomske znanosti.

Nadalje, u sklopu izvedbene komponente predviđeno je i održavanje skupova i konferencija. U nadolazećem razdoblju planira se organizacija stručnog skupa regionalnih instituta, stručnih skupova inovacijskih politika, stručnog skupa na temu zelenih tehnologija u poslovnoj praksi te stručnog skupa na temu prihvaćanja digitalnih i disruptivnih tehnologija.

Tablica 1. Planirani skupovi, 2025. do 2027.

Naziv skupa	Rok provedbe
Stručni skup regionalnih instituta	svibanj 2027.
Stručni skup inovacijskih politika (barem dva skupa godišnje)	2025. – 2027.
Stručni skup inovacijskih politika na temu zelenih tehnologija u poslovnoj praksi	2027.
Stručni skup na temu prihvaćanja digitalnih i disruptivnih tehnologija	2026.

Izvor: Programski ugovor – Prijedlog razvojne i izvedbene komponente za programsko razdoblje 2024. – 2027.

3.1. Znanstvenoistraživački projekti

U nastavku je dan kratki opis znanstvenoistraživačkih projekata koji se provode u razdoblju od 2025. do 2027. godine.

Znanstvenoistraživački projekt Je li makroekonomska konvergencija Hrvatske održiva? (JMKHO)

Konvergencija se u kontekstu EU-a oduvijek smatrala glavnim mehanizmom za postizanje društveno-ekonomske kohezije. Makroekonomska konvergencija u značajnom je dijelu prvog desetljeća članstva Hrvatske u EU-u izostala. Druge nove članice bolje su iskoristile prve godine članstva u EU-u nego Hrvatska. Ta se slika posljednjih godina mijenja zahvaljujući snažnom oporavku hrvatskog gospodarstva od globalne krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 te stopama gospodarskog rasta višim od prosjeka EU-a. Postavlja se pitanje je li taj proces tek privremeno uvjetovan snažnim priljevom sredstava iz EU fondova tijekom oporavka od pandemijske krize i nekim strukturnim karakteristikama hrvatskog gospodarstva ili je dugoročan? U tom kontekstu istraživat će se procesi konvergencije u pojedinim područjima. To su: a) analiza strukturne dekompozicije i izvora rasta hrvatskog gospodarstva, b) konvergencija cijena, c) konvergencije međunarodne konkurentnosti, d) turizam kao izvor ubrzane konvergencije, e) konvergencija na tržištu nekretnina kao jedno od obilježja rentne ekonomije.

Znanstvenoistraživački projekt Odrednice jačanja tehnologijskih sposobnosti različitih sektora (OTS)

Projekt je podijeljen na pet cjelina: a) neformalne institucije u digitalnom okruženju, b) usvajanje, nastajanje i širenje tehnologija i analiza njihovih učinaka unutar različitih sektora, c) inovativno kupovno ponašanje potrošača, d) održivost i vještine, e) metodologija za poboljšanje pouzdanosti subjektivnih podataka i primjena na inovacije. Prva cjelina analizira ponašanja poslovnih subjekata i pojedinaca u određenim neformalnim, dopuštenim ili nedopuštenim poslovnim praksama. Druga cjelina odnosi se na usvajanje, nastajanje i širenje tehnologija, i to na razini stanovništva, unutar poslovnih sektora kao i znanstvenoistraživačkog sektora. Kao dio analize poslovnog sektora, analizirat će se i žensko poduzetništvo u sektoru visokotehnoloških i znanjem intenzivnih poduzeća, kao i razlike između različitih stilova upravljanja u odnosu na performanse poduzeća. Unutar treće cjeline analiziraju se stavovi, percepcije i sklonost potrošača prema inovacijama i kupnji novih proizvoda/usluga. Četvrta cjelina odnosi se na teme unutar kojih se analiziraju inovacije i tehnološke promjene te njihov utjecaj na opću razinu blagostanja i održivosti ukupnog društveno-ekonomskog sustava. Osim koncepta ekološki održivog poslovanja,

unutar ove cjeline istražiti će se i podudarnost kompetencija na tržištu rada. Peta je cjelina razvoj metoda za poboljšanje pouzdanosti subjektivnih podataka i njihova primjena na razvoj inovacija i šire.

Znanstvenoistraživački projekt Tržište rada i društveno blagostanje u uvjetima starenja stanovništva (TRADSTAR)

Glavni je cilj projekta istražiti suvremena kretanja na tržištu rada i njihov utjecaj na društveno blagostanje u specifičnim okolnostima starenja stanovništva te analizirati ulogu ekonomske politike u prilagodbi tim okolnostima. Istraživanje je strukturirano oko sedam tematskih cjelina: a) strukturne promjene na tržištu rada, b) distribucija dohodaka i blagostanje, c) uloga poreza i socijalnih transfera u povećanju blagostanja, d) mirovine i mirovinski sustav – primjerenost i dugoročna održivost, e) međugeneracijski transferi – učinci na zaposlenost i blagostanje, f) rodna (ne)jednakost i blagostanje, g) socijalna zaštita i socijalna politika. Istraživanje će se najvećim dijelom temeljiti na analizi anonimiziranih individualnih anketnih i administrativnih podataka i primjeni odgovarajućih mikroekonometrijskih metoda. Očekivani znanstveni doprinos je proširenje znanja o tržištu rada, zdravlju i socijalnoj zaštiti u kontekstu starenja stanovništva, te razvoj novih i prilagodba postojećih metodoloških koncepata. Preporukama za nositelje ekonomske i socijalne politike projekt bi mogao doprinijeti učinkovitijem prilagođavanju nadolazećim izazovima starenja stanovništva.

Znanstvenoistraživački projekt Izazovi lokalnog i regionalnog razvoja u Hrvatskoj (RELI2)

Projektom će se istražiti ekonomski, društveni, tehnološki i institucionalni aspekti lokalnog i regionalnog razvoja u Hrvatskoj. Predmet istraživanja su lokalne i/ili regionalne jedinice u Hrvatskoj, a samo istraživanje provodi se kroz tri komponente. Prva komponenta uključuje ispitivanje nejednakosti između lokalnih i/ili regionalnih jedinica u Republici Hrvatskoj s obzirom na kapacitete za obavljanje javnih funkcija koji se mjere pokazateljima konstruiranim na temelju dostupnih sekundarnih podataka te ispitivanjem percepcije građana (stanovnika) određene lokalne/regionalne jedinice. Druga komponenta vezana je uz utvrđivanje nejednakosti između lokalnih i/ili regionalnih jedinica u Republici Hrvatskoj u primjeni novih tehnologija u upravljanju lokalnim i/ili regionalnim problemima. Ova komponenta također sadrži primarno i sekundarno istraživanje. Treća komponenta projekta odnosi se na ispitivanje veza između razvoja inovacija, poduzetništva, kreativnosti, održivosti i lokalnog/regionalnog razvoja. Ova komponenta provodi se sekundarnim istraživanjem, a prema potrebi mogu se koristiti i rezultati provedenih primarnih istraživanja iz prve dvije komponente.

Znanstvenoistraživački projekt POLICY ANSWERS – Stvaranje politike I&R-a, provedba i podrška na zapadnom Balkanu

Projekt ima za cilj nastaviti i povećati zajedničke napore Europske unije i zapadnog Balkana – Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije – za suradnju na području inovacija, istraživanja, obrazovanja, kulture, mladih i sporta. Cilj je u konačnici poticati stabilnost i prosperitet uz jačanje europske perspektive regije.

Da bi se podržala bolja integracija zapadnog Balkana u Europski istraživački prostor (ERA), ovaj projekt u sklopu programa Obzor Europa koristit će čitav niz alata – od sastanaka na visokoj razini do informacijskih usluga, od pokretanja pilot-aktivnosti do preporuka politika o ključnim inovacijskim pitanjima.

Voditelj projektnog konzorcija jest Centar za društvene inovacije (Zentrum für Soziale Innovation – ZSI) u Beču, a konzorcij se sastoji od ukupno 14 partnerskih organizacija, među kojima je i Ekonomski institut, Zagreb.

Projekt završava 30. travnja 2026. godine.

Znanstvenoistraživački projekt Usvajanje umjetne inteligencije u javnoj upravi s ciljem borbe protiv korupcije (AI-PACOR)

Projekt AI-PACOR odgovorit će na glavno istraživačko pitanje kako implementacija umjetne inteligencije u javnoj upravi doprinosi uklanjanju nepravilnosti, posebice suzbijanju korupcije. Teorija difuzije inovacija koristit će se za istraživanje usvajanja AI-a, a empirijska analiza koristit će anketne podatke prikupljene od lokalnih samouprava u Hrvatskoj i Sloveniji, u kombinaciji sa sekundarnim podacima i informacijama prikupljenim iz intervju s relevantnim dionicima u obje zemlje. U tom kontekstu, korištenje umjetne inteligencije, namjera korištenja, spremnost umjetne inteligencije, čimbenici usvajanja umjetne inteligencije, potencijal umjetne inteligencije u sprječavanju i otkrivanju nepravilnosti te identificirani rizici od korupcije u jedinicama lokalne samouprave usporedit će se u Hrvatskoj i Sloveniji.

Utvrđit će se AI-intervencije kojima bi se mogla poboljšati transparentnost i odgovornost te ojačati mjere za borbu protiv korupcije u (lokalnoj) javnoj upravi. Ishod projekta bit će empirijski testiran model i verificirani analitički alat za procjenu usvajanja AI-a kao inovacije u javnoj upravi za borbu protiv korupcije, primjenjiv u drugim zemljama i različitim organizacijskim okruženjima. Rezultati istraživanja bit će objavljeni u kvalitetnim časopisima, a preporuke politika o usvajanju AI-a u javnoj upravi iz AI-PACOR projekta predstaviti će se stručnoj javnosti i predstavnicima javne uprave iz obiju zemalja i

inozemstva. Time će se podići svijest o potencijalu umjetne inteligencije u suzbijanju korupcije i postizanju šireg društvenog i gospodarskog učinka projekta.

Očekivano trajanje projekta je tri godine.

3.2. Ostale aktivnosti

Na Ekonomskom institutu, Zagreb posljednje tri godine djeluje neformalna skupina Hrvatska mreža za inovacijsku politiku (HMIP), osnovana s jasnim ciljem unaprjeđenja istraživanja te poboljšanja kvalitete podrške u kreiranju politika na području inovacijske politike i upravljanja tehnologijom.

U tom je razdoblju HMIP organizirao četiri seminara s temama vezanima uz inovacijsku i kohezijsku politiku, koje je dosad pohađalo više od 100 sudionika te petnaestak predavača iz Hrvatske i inozemstva. Skupina je osnovana prema načelima *triple helix* modela te okuplja stručnjake iz državne uprave, znanstvenoistraživačkog sektora i poslovnog sektora. Osim što EIZ administrativno podupire rad HMIP-a (održavanje sastanaka i seminara), znanstvenici EIZ-a aktivno sudjeluju u funkcioniranju ove neformalne mreže, kao i na relevantnim skupovima u ulozi predavača ili sudionika. Nakon svakog seminara objavljuju se priopćenja u obliku zaključaka i preporuka, koja se elektroničkim putem dostavljaju različitim tijelima javnih politika u Hrvatskoj i Europskoj uniji nadležnima za industrijsku i inovacijsku politiku, kao i drugim dionicima zainteresiranim za unaprjeđenje tih politika, kako u navedenim entitetima tako i u trećim zemljama. Planira se nastavak rada ove mreže u nadolazećem razdoblju, čime se ujedno doprinosi i jačanju domaće i međunarodne vidljivosti EIZ-a u javnom djelovanju.

4. Strateški ciljevi, pokazatelji uspješnosti i očekivani ishodi

Strateški program ima identične strateške ciljeve, pokazatelje uspješnosti i očekivane ishode navedene Strategijom razvoja EIZ-a za razdoblje 2025. – 2031. Ta strategija odredila je šest strateških ciljeva, od kojih su četiri usmjerena na unaprjeđenje kvalitete znanstvenog rada i znanstvenih istraživanja u Ekonomskom institutu, Zagreb:

- Cilj 1. Povećanje broja kvalitetnih znanstvenih radova**
- Cilj 2. Intenziviranje rada na kompetitivnim projektima**
- Cilj 3. Povećanje prepoznatljivosti i društvene relevantnosti**
- Cilj 4. Poticanje otvorene znanosti.**

Za svaki od navedenih ciljeva određeni su pokazatelji rezultata, koji su sadržani u dokumentu Strategija razvoja EIZ-a za razdoblje 2025. – 2031. Svake godine ravnatelj podnosi Godišnje izvješće o provedbi Strategije razvoja EIZ-a Znanstvenom vijeću na prethodno mišljenje i Upravnom vijeću na usvajanje.

Istovremeno, Programskim ugovorom definirana su tri strateška cilja koja EIZ mora ostvariti:

- Strateški cilj 1. Podizanje znanstvene izvrsnosti**
- Strateški cilj 2. Jačanje suradnje s gospodarstvom te razvoj nacionalnog i regionalnog identiteta i kulture**
- Strateški cilj 3. Jačanje društvene odgovornosti.**

U sklopu svakog strateškog cilja Programskog ugovora formulirani su pripadajući posebni ciljevi koji doprinose ostvarenju strateškog cilja. Svakom posebnom cilju pripadaju i pokazatelji rezultata kojima se mjeri neposredni rezultat neke aktivnosti i pokazatelji ishoda koji mjere promjene proizašle iz tih rezultata (npr. poboljšane vještine sudionika). Usporede li se strateški ciljevi koji su definirani Strategijom razvoja EIZ-a za razdoblje 2025. – 2031. godine sa strateškim ciljevima Programskog ugovora, vidljiva su preklapanja, te se može zaključiti da ostvarenje strateškog cilja 1. Podizanje znanstvene izvrsnosti

doprinosi ostvarenju sva četiri cilja Strategije razvoja EIZ-a za razdoblje 2025. – 2031. godine, dok se ostvarenjem strateškog cilja 3. Jačanje društvene odgovornosti daje značajan doprinos ostvarenju cilja 3 Strategije razvoja EIZ-a za razdoblje 2025. – 2031. godine. Ostvarenju cilja 3 Strategije razvoja EIZ-a za razdoblje 2025. – 2031. godine značajan doprinos daje i ostvarenje strateškog cilja 2 Programskog ugovora.

Ovim Strateškim programom znanstvenih istraživanja želi se pridonijeti ostvarivanju ciljeva iz Strategije razvoja EIZ-a te omogućiti ostvarivanje ciljeva iz Programskog ugovora. Kako bi se to postiglo, ovaj će se Strateški program znanstvenih istraživanja za razdoblje 2025. – 2027. usmjeriti na provedbu mjera i aktivnosti kojima se osigurava ostvarenje prvog i trećeg strateškog cilja Programskog ugovora.

U skladu s navedenim razmatranjima, ovaj Strateški program znanstvenih istraživanja za razdoblje 2025. – 2027. određuje dva strateška cilja:

- **Strateški cilj 1. Podizanje znanstvene izvrsnosti**
- **Strateški cilj 2. Jačanje društvene odgovornosti.**

U nastavku je dan popis posebnih ciljeva koji potpadaju pod strateški cilj 1 i strateški cilj 2, popis pripadajućih pokazatelja rezultata i pokazatelja ishoda, uključujući i njihove polazne i ciljane vrijednosti. Također, navedene su i izvedbene aktivnosti koje se planiraju provesti u svrhu ostvarenja pojedinog posebnog i strateškog cilja.

Strateški cilj 1. Podizanje znanstvene izvrsnosti postiže se ostvarenjem četiri posebna cilja:

- Posebni cilj 1.1. Povećanje sudjelovanja javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta u kompetitivnom projektnom financiranju
- Posebni cilj 1.2. Jačanje međunarodne znanstvene suradnje i znanstvene aktivnosti
- Posebni cilj 1.3. Unaprjeđenje istraživačke infrastrukture
- Posebni cilj 1.4. Doprinos otvorenoj znanosti.

Izvedbene aktivnosti koje se planiraju provesti za ostvarenje **posebnog cilja 1.1:**

- Izgradnja nove i okrupnjavanje postojeće nastavne, znanstvene i umjetničke infrastrukture
- Prijave i realizacije kompetitivnih projekata

- Internacionalizacija rezultata znanstvenih i umjetničkih projekata i programa
- Održavanje znanstvenih i stručnih skupova
- Popularizacija znanosti i umjetnosti.

Izvedbene aktivnosti koje se planiraju provesti za ostvarenje **posebnog cilja 1.2:**

- Prijave i realizacije kompetitivnih projekata
- Internacionalizacija rezultata znanstvenih i umjetničkih projekata i programa
- Održavanje znanstvenih i stručnih skupova.

Izvedbene aktivnosti koje se planiraju provesti za ostvarenje **posebnog cilja 1.3:**

- Izgradnja nove i okrupnjavanje postojeće nastavne, znanstvene i umjetničke infrastrukture
- Prijave i realizacije kompetitivnih projekata
- Internacionalizacija rezultata znanstvenih i umjetničkih projekata i programa.

Izvedbena aktivnost koja se planira provesti za ostvarenje **posebnog cilja 1.4:**

- Internacionalizacija rezultata znanstvenih i umjetničkih projekata i programa.

Strateški cilj 2. Jačanje društvene odgovornosti postiže se ostvarenjem jednog posebnog cilja:

- Posebni cilj 2.1. Popularizacija znanosti i umjetnosti.

Strateški program znanstvenih istraživanja usmjeren je na aktivnosti koje doprinose ostvarenju **posebnog cilja 2.1.**

Izvedbena aktivnost koja se planira provesti za ostvarenje **posebnog cilja 2.1:**

- Popularizacija znanosti i umjetnosti.

Tablica 2. Strateški cilj 1. Podizanje znanstvene izvrsnosti i pripadajući posebni ciljevi, pokazatelji rezultata i pokazatelji ishoda

Posebni cilj	Pokazatelj rezultata	Vrijednost pokazatelja rezultata		Pokazatelj ishoda	Vrijednost pokazatelja ishoda	
		Početna*	Ciljana**		Početna*	Ciljana**
1.1. Povećanje sudjelovanja javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta u kompetitivnom projektom financiranju	Broj uspješnih projektnih prijava na kompetitivne izvore financiranja (od čega: ERC, ostali međunarodni programi)	7	10	Medijan citiranosti radova	1,4	1,6
				H-indeks	4,8	5,2
				Udio radova s međunarodnim koautorstvom u ukupnom broju radova javnog visokog učilišta, odnosno javnog znanstvenog instituta	22,3	26
				Udio radova s otvorenim pristupom u ukupnim radovima institucije	56,7	63
	Broj znanstvenih radova u SCOPUS i WoS, A1 časopisima te međunarodno recenziranim zbornicima za društvene i humanističke znanosti te umjetničko područje	106	120	Medijan citiranosti radova	1,4	1,6
				H-indeks	4,8	5,2
				Udio radova s međunarodnim koautorstvom u ukupnom broju radova javnog visokog učilišta, odnosno javnog znanstvenog instituta	22,3	26
				Udio radova s otvorenim pristupom u ukupnim radovima institucije	56,7	63

Tablica 2. Strateški cilj 1. Podizanje znanstvene izvrsnosti i pripadajući posebni ciljevi, pokazatelji rezultata i pokazatelji ishoda

1.2. Jačanje međunarodne znanstvene suradnje i znanstvene aktivnosti	Broj uspješnih projektnih prijava u suradnji s inozemnim partnerom	7	9	Medijan citiranosti radova		1,4	1,6
				H-indeks		4,8	5,2
				Udio radova s međunarodnim koautorstvom u ukupnom broju radova javnog visokog učilišta, odnosno javnog znanstvenog instituta		22,3	26
				Udio radova s otvorenim pristupom u ukupnim radovima institucije		56,7	63
	Broj suradnji s inozemnim partnerima	18	30	Medijan citiranosti radova		1,4	1,6
				H-indeks		4,8	5,2
				Udio radova s međunarodnim koautorstvom u ukupnom broju radova javnog visokog učilišta, odnosno javnog znanstvenog instituta		22,3	26
				Udio radova s otvorenim pristupom u ukupnim radovima institucije		56,7	63

Tablica 2. Strateški cilj 1. Podizanje znanstvene izvrsnosti i pripadajući posebni ciljevi, pokazatelji rezultata i pokazatelji ishoda

1.3. Unaprjeđenje istraživačke infrastrukture	Ukupno ulaganje javnog visokog učilišta, odnosno javnog znanstvenog instituta, u istraživačku infrastrukturu iz vlastitih sredstava	30.981,70 EUR	35.800,00 EUR	Medijan citiranosti radova	1,4	1,6
				H-indeks	4,8	5,2
				Udio radova s međunarodnim koautorstvom u ukupnom broju radova javnog visokog učilišta, odnosno javnog znanstvenog instituta	22,3	26
				Broj istraživača koji rade u poboljšanim objektima istraživačke infrastrukture	9	24
1.4. Doprinos otvorenoj znanosti	Broj provedenih mjera i uvedenih alata za poticanje politike otvorene znanosti	1	4	Medijan citiranosti radova	1,4	1,6
				H-indeks	4,8	5,2
				Udio radova s međunarodnim koautorstvom u ukupnom broju radova javnog visokog učilišta, odnosno javnog znanstvenog instituta	22,3	26
				Udio radova s otvorenim pristupom u ukupnim radovima institucije	56,7	63

Napomene: * Kumulativna vrijednost u razdoblju od 2019. do 2023., ** kumulativna vrijednost u razdoblju od 2024. do 2027.

Izvor: Programski ugovor, Prilog 4.

Tablica 3. Strateški cilj 2. Jačanje društvene odgovornosti i pripadajući posebni ciljevi, pokazatelji rezultata i pokazatelji ishoda

Posebni cilj	Pokazatelj rezultata	Vrijednost pokazatelja rezultata		Pokazatelj ishoda	Vrijednost pokazatelja ishoda	
		Početna*	Ciljana**		Početna*	Ciljana**
2.1. Popularizacija znanosti i umjetnosti	Broj aktivnosti popularizacije znanosti i umjetnosti	195	242	Broj osoba koji je bio izložen aktivnostima popularizacije znanosti i umjetnosti	10.800	12.100

Napomene: * Kumulativna vrijednost u razdoblju od 2019. do 2023.; ** kumulativna vrijednost u razdoblju od 2024. do 2027.
Izvor: Programski ugovor, Prilog 4.

4.1. Mjere za ostvarivanje strateških ciljeva

U nastavku se navode mjere koje se planiraju provesti kako bi se osiguralo ostvarenje strateškog cilja 1. Podizanje znanstvene izvrsnosti te mjere koje se planiraju provesti kako bi se osiguralo ostvarenje strateškog cilja 2. Jačanje društvene odgovornosti.

Mjere za strateški cilj 1. Podizanje znanstvene izvrsnosti

- nagrađivanje znanstvenih radova objavljenih u časopisima uvedenim u bazu Web of Science, pri čemu je odnos između novčanih nagrada za radove objavljene u časopisima razvrstanim u različite kvartile: Q1 = 1; Q2 = 0,7; Q3 = 0,25; Q4 = 0,1
- nagrađivanje znanstvenih radova objavljenih u predmetnoj kategoriji „Economics“
- financiranje troškova objave znanstvenog rada za radove koji će biti objavljeni u bibliografskoj bazi Web of Science Core Collection (WoSCC) uz uvjet da se časopis nalazi u prvom kvartilu (Q1) ili drugom kvartilu (Q2) predmetne kategorije (*subject category*) u bazi Journal Citation Report (JCR)
- nagrađivanje citiranosti radova Instituta
- pružanje stručne podrške znanstvenicima u jezičnom oblikovanju teksta prije slanja na objavu u znanstveni časopis
- osiguravanje nematerijalnih uvjeta (npr. fleksibilnost, institucionalna podrška, motivacija, umrežavanje, kontakti) za nesmetan istraživački rad
- poticanje odlazaka istraživača na domaće i međunarodne znanstvene i stručne konferencije, skupove, radionice – umrežavanje
- osiguravanje potpore institucije i stručnih službi prilikom prijave i provedbe znanstveno-kompetitivnih i istraživačkih projekata
- osiguravanje dostupnosti informacija o dostupnim natječajima i otvorenim pozivima
- pružanje podrške formiranju istraživačkih timova
- provođenje mjera razvoja karijera istraživača (međunarodna mobilnost, edukacije i sl.) i stručnih službi koje su podrška istraživačima
- uspostavljanje partnerstva s domaćom i međunarodnom znanstvenom zajednicom
- zapošljavanje vrsnih znanstvenika iz inozemstva
- zapošljavanje asistenata i/ili viših asistenata
- financiranje naknada za objavljivanje u otvorenom pristupu (potpuno ili djelomično) u visokorangiranim časopisima

- osiguravanje stručne podrške u objavljivanju radova u otvorenom pristupu, kao i njihovom pohranjivanju u repozitorijima s otvorenim pristupom
- praćenje provedbe Politike otvorene znanosti i usklađivanje s izmjenama u nacionalnom i EU zakonodavstvu
- provedba stalnog programa predavanja pod nazivom Seminar EIZ-a na kojem istraživači EIZ-a i drugi znanstvenici iz Hrvatske i svijeta prezentiraju rezultate svojih istraživanja u različitim fazama nastajanja
- izdavanje serije radova u nastajanju *Radni materijali EIZ-a (EIZ Working Papers)* kojom se omogućuje dostupnost radova u otvorenom pristupu s ciljem poticanja što bržeg širenja rezultata istraživanja
- izdavanje međunarodnog znanstvenog časopisa *Croatian Economic Survey* u kojem se radovi objavljuju u dijamantnom otvorenom pristupu
- povećanje vidljivosti rezultata istraživanja ispunjavanjem standarda i ciljeva otvorene znanosti i uključivanjem u Europski istraživački oblak.

Mjere za strateški cilj 2. Jačanje društvene odgovornosti

- poticanje objave rezultata istraživanja iz izvedbene komponente Programskog ugovora u publikacijama EIZ-a
- poticanje izdavačke djelatnosti te objavljivanje znanstvenih i stručnih časopisa
- poticanje razvoja novih proizvoda EIZ-a
- nastavak rada na unaprjeđenju profila EIZ-a na LinkedInu
- uvođenje suvremenih načina diseminacije proizvoda EIZ-a
- formuliranje poticaja za objavu radova u nastajanju u *Radnim materijalima EIZ-a*
- uvođenje dvojezičnog izdanja publikacije *Regio-novosti*
- kroz javni prostor (LinkedIn, X, Facebook) komunicirati nužnost suradnje akademske zajednice i gospodarstva te utjecati na stvaranje pozitivnoga javnog mišljenja
- uvođenje novih, suvremenijih načina prezentiranja proizvoda EIZ-a i komuniciranja tih sadržaja s javnosti
- organiziranje godišnje ili dvogodišnje znanstvene konferencije
- organiziranje seminara i radionica
- uspostava suradnje/partnerstva s gospodarstvom, javnim i nevladinim sektorom, odnosno svim relevantnim dionicima gospodarskog života u Republici Hrvatskoj
- povećanje utjecaja istraživača EIZ-a u istraživačkim tijelima i udrugama.

